

Det lille bibliotek bind 1

Onder deze titel is het eerste deel verschenen van een nieuwe serie boeken die wordt uitgegeven door het Norsk Filatelist forbund in samenwerking met Skanfil. Laatst genoemde Noorse firma bezit een van de grootste veilinghuizen in Scandinavië en houdt zich ook bezig met de verkoop van postzegels en filatelistische artikelen.

Het Norsk Filatelistisk Tidsskrift heeft een oplage van ongeveer 5500 exemplaren, een fractie van de bijna 35000 exemplaren van ons Nederlandse tijdschrift 'Filatelie'. Je zou verwachten dat er in Noorwegen geen grote markt bestaat voor filatelistische literatuur. Maar het Norsk Filatelisten forbund heeft een

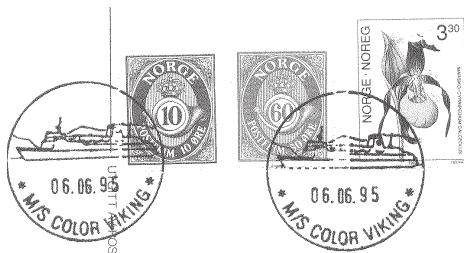
lange traditie met betrekking tot het uitgeven van filatelistische literatuur. Gedurende vele jaren houdt het zich al bezig met de uitgave van handboeken die handelen over de verschillende postzegeluitgaven. Later kwamen hier de 'alternatieve handboeken' bij, die handelen over verschillende posthistorische onderwerpen. Dan zijn er nog de Filatelistisk Årboker, die ieder jaar uitkomen en stof en artikelen bevatten van de diverse clubtijdschriften en tentoonstellingscatalogi.

'Det lille bibliotek' is bedoeld als supplement op de bovengenoemde filatelistische literatuur en behandelt en catalogiseert verzamelgebieden die in principe te klein zijn om een eigen boekuitgave te rechtvaardigen. Ze wordt gekenmerkt door een breed scala aan onderwerpen en een lage aanschafprijs, in de hoop dat zoveel mogelijk filatelisten de serie aanschaffen. Men hoopt dat op die manier de verzamelvreugde toeneemt, omdat zo de kennis toeneemt over zijn of haar verzamelgebied en men in de gaten krijgt dat er veel verschillende verzamelgebieden zijn. Overigens worden enkel Noorse of aan Er komen zaken aan de orde waarvan sommigen zeggen dat ze niet het verzamelen waard zijn, of waarvan sommigen menen dat het geen filatelie is.

Ook de cultuurhistorische kant wordt niet vergeten. Wat vandaag gebeurt, is morgen historie. Dat betekent, dat geschreven zal worden over 'moderne' zaken die nog niet volledig uitgezocht zijn. Op deze manier wordt de lezer uitgedaagd om ook zijn bijdrage te leveren,

De eindredactie van de nieuwe serie is in handen van Peer-Christian Ånensen. Hij is verantwoordelijk voor diverse filatelistische publicaties, die de laatste jaren het licht heb-

ben gezien. Behalve de eindredactie is hij ook verantwoordelijk voor diverse artikelen in het boek.

Correcte frankering van een postkaart (B-post) vanaf de Noorse 'M/S Color Viking' naar Nederland. Dit stempel is gebruikt op de eerste dag van uitgifte en werd gebruikt tot en met 7 november 1997. Volgens de lijst van Odd Arve Kvinnesland.

De meeste artikelen hebben een zelfde opzet. Eerst wordt een uiteenzetting gegeven over de objecten die men kan verzamelen en vervolgens worden ze gecatalogiseerd. De uiteenzettingen zijn zeer verhelderend.

Odd Arve Kvinnesland schrijft over statiefdatumstempels in staal met motief.

Op veel toeristische plaatsen worden motiefstempels gebruikt, zowel met als zonder datum. Sinds 1981 hebben veel postkantoren en toeristische plaatsen een statiefdatumstempel in staal met een motief. Hoe vindt u het om een filatelistisch souvenir mee te nemen van uw vakantieis?

Om een mooie afdruk te krijgen wordt niet uit de hand gestempeld, maar zit de in staal gegraveerde stempel bevestigd in een kantelmechanisme. De datum is aan te passen. Er volgt een alfabetische, geïllustreerde lijst van ongeveer 210 stempels.

Een rondgang door mijn verzameling leert, dat de aangegeven data niet altijd kloppen. Maar daarvoor was gewaarschuwd! Er moet aangevuld worden.

Finn Leilang schrijft over zegels die werden geplakt in het spaarbankboekje bij inleg. Velen hebben een fijne herinnering aan het rode bankboekje van de postsparbank en zijn gefascineerd door de mooie postzegels met waarde aanduiding tot wel 15000 kronen. Wat zou je ervan vinden om een nieuw verzamelgebied te beginnen? Een onderwerp wat in 2003 de nodige aandacht kreeg in het Norsk Filatelistisk Tidsskrift. De uitgegeven zegels zijn nu gecatalogiseerd.

Peer-Christian Anensen schrijft over Innlevert etter postavgang.

Een stempel wat informeert over het te laat inleveren van brieven. De kwaliteitsgarantie, dit wil zeggen, de belofte van de Noorse post dat minstens 85 % van de A-post de volgende dag wordt bezorgd, heeft een

Niet alleen in de jaren negentig van de vorige eeuw maakte de post zich zorgen over haar goede naam. En niet alleen in Noorwegen. Meer dan 130 jaar eerder gebruikte de Nederlandse Post ook een stempel om mogelijke vertraging te verklaren. 'Na posttijd' staat twee maal op deze omslag van Harlingen naar Christiania. De brief is gestempeld op 14 maart 1861 in Harlingen en draagt transitstempels van Hamburg en Svinesund van respectievelijk 17 maart, 17 maart en 22 maart 1861.

nieuw verzamelgebied geschapen. De stempel van de post waarmee wordt geïnformeerd dat de zending te laat is ingeleverd om te kunnen voldoen aan de gegeven garantie. Een opsomming van vijf bladzijden stempels, verzameld in chronologische volgorde per postgebied. De eerste stempels verschenen in 1990.

Peer-Christian Anensen schrijft over signeringskort.

Voor veel tentoonstellingen en andere filatelistische bijeenkomsten zijn speciale kaarten vervaardigd waarop een afbeelding stond van een recent uitgegeven postzegel. De bezoekers konden deze postzegel erbij plakken. Vervolgens lieten zij deze kaarten stempelen met de bijzondere stempel van de bijeenkomst. De kunstenaar die de betreffende zegel had ontworpen was aanwezig en voorzag de kaart van een handtekening. Op deze manier kregen bezoekers een populair souvenir van de bijeenkomst.

De eerste kaart werd uitgegeven in 1978 ter gelegenheid van Nidarø 78. Een lijst maakt duidelijk dat de laatste kaart is uitgegeven in 1979 ter gelegenheid van Norwex 97. Er zijn 30 kaarten verschenen.

Egill Evensen schrijft over Kort Sagt- gratis reclamepostkort.

Kort sagt zijn gratis prentbriefkaarten die, evenals in Nederland, te vinden zijn in rekjes die aan de muur hangen in café's, restaurants, bioscopen en andere uitgaansgelegenheden in Noorwegen. In Noorwegen zijn tussen 1993 en 2004 meer dan 3100 verschil-

lende kaarten uitgedeeld. Egill heeft een lijst samengesteld van alle kaarten die in die periode zijn uitgegeven. Hij beperkt zich tot de Kort-sagt-postkort die de Noorse Post als adverteerder hebben of die het logo van de Noorse Post hebben. Er wordt middels de kaarten bijvoorbeeld in december 2003 reclame gemaakt voor de voorgefrankeerde enveloppen. Een verrassend verzamelgebied.

Kaart verstuurd van Wemeldingen 24 V 1939 naar Bergen, Noorwegen. Port belast met 10 centimes (in blauw). Omgerkend naar 12 øre (in blauw). Postzegel van 12 øre gestempeld Bergen tur 1 T 16 V 1939. De wijze van berekenen wordt in het artikel uiteengezet.

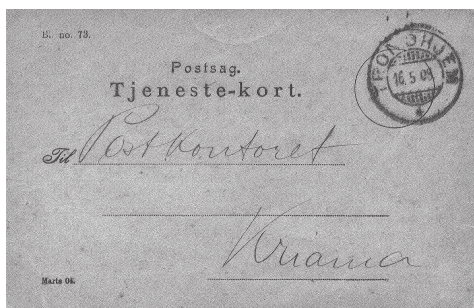
Peer-Christian Anensen schrijft over "Porto å betale"- portostempels en regels met betrekking tot het behandelen van ongefrankeerde en onvoldoende gefrankeerde zendingen.

'Porto å betale'- tot ergernis van de geadresseerde van een brief- en tot vreugde van de postzegelverzamelaar die de omslag later in zijn bezit krijgt. De meeste verzamelaars zul-

len een portobrief herkennen, maar slechts weinige durven deze te gaan verzamelen. Klaarblijkelijk op grond van een onbegrijpelijke vrees. Ze denken dat het te gecompliceerd en te moeilijk is. Dit artikel moge duidelijk maken dat deze vrees ongegrond is. De schrijver hoopt dat vele verzamelaars oog krijgen voor dit interessante verzamelgebied. Een interessant artikel dat gevolgd wordt door een uitputtende lijst van mogelijke stempels.

Arvid Løhre schrijft over Blankett 73- postverkets tjenestekort.

De Noorse post heeft in de loop van de tijd een ontelbaar aantal verschillende formulieren gebruikt, aangepast aan de verschillende doelen. Formulier 73- de dienstbriefkaart- werd benut voor correspondentie tussen de interne diensten van de Noorse post en voor correspondentie met externe klanten. Dit is een van de formulieren die men het vaakst tegenkomt.

Tjeneste-kort type 2b, maart 1904. Kaart gestempeld Trondhjem 16.5.08. Op de achterzijde schrijft een ambtenaar van het postkantoor in Trondhjem dat een brief, verstuurd uit Kristiania op 14 mei 1908 en geadresseerd aan Emanuel S. Pettersen Trondhjem, niet bezorgd kan worden zonder verdere adressering. Gevraagd wordt of de afzender, Reinhold Wiese, meer informatie kan geven en indien dit mogelijk is, of hij dit wil doen. De achterzijde is gedeeltelijk gedrukt en de beampte hoefde slechts een en ander in te vullen. De drukdatum van de achterzijde is mei 1907 en de oplage 2000 stuks.

Zowel de verzamelaar van een streek als de heemkundig geïnteresseerde kan hier veel informatie uit halen. Door Arvid worden 15 types met hun onderverdeling op een rijtje gezet.

Peer-Christian Anensen schrijft over CPR-postkort- De nieuwe postwaardestukken van de Noorse post!

(afbeelding van geïllustreerde briefkaart met nummer 12785. Deze kaart is binnen Noorwegen verstuurd en heeft dan ook een ander zegelbeeld dan de kaarten naar het buitenland. Alle briefkaarten verzamelen is onmogelijk, want er zijn talrijke afbeeldingen. Volgens Peer-Christian hoeft aan de vraag of het postwaardestukken zijn, geen aandacht besteed te worden: dat zijn het.)

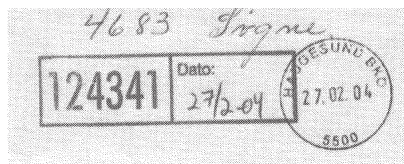
‘Met CPR postkaarten kun je een echte voor-gefrankeerde geïllustreerde briefkaart direct via je computer verzenden’ en ‘Zend een briefkaart via je mobieltje naar een brievenbus’ heet het in de reclame voor de nieuwste dienst van de Noorse post die werd gelanceerd in juni 2003. De nieuwe dienst laat zien hoe men nieuwe technologie kan gebruiken om de oude traditie te bewaren van het verzenden van prentbriefkaarten aan elkaar.

In filatelie 200404 heb ik erover verteld. Kaarten die te bestellen zijn via de web-side van de Noorse post. Te betalen met uw credit-card. Tot nu toe zijn aan de adreszijde twee 'port betaalt'-afbeeldingen ('zegelbeelden') bekend.

Bjørn Hafsten en Bjørn Schøyen schrijven over Kortvare-handlernes Ombringelseskontor. Felicitatie- en wensteogrammen waren belangrijke artikelen in het assortiment van de kantoorboekhandels. Als betaling voor het rondbrengen in Kristiania (Oslo) van dergelijke telegrammen verkocht de vereniging van kantoorboekhandels speciale frankeerzegels die op de telegramenveloppen werden geplakt. Ik heb noch de telegrammen, noch de zegels ooit gezien. Een van de (boek-)handelaars was Osvald Gubberud en Bjørn Hafsten en Bjørn Schøyen schrijven over deze man het artikel 'Osvald Gubberuds Ombringelseskontor'.

Arvid Løhre tenslotte schrijft over Post i Butikk.

Na diverse jaren waarin een groot aantal postkantoren werd opgeheven, opende op 1 maart 2001 de eerste "post i Butikk" haar deuren.

ren. In december 2003 werd Post i Butikk nummer 1175 geopend. Het concept van Post i Butikk is een belangrijke schakel in het totale service-aanbod van de Noorse Post. Postzegelverzamelaars en geïnteresseerden in lokale geschiedenis wordt aangeraden opmerkzaam te zijn met betrekking tot deze nieuwe plaatsen voor postafwikkeling en informatie te verzamelen over deze plaatsen op dezelfde manier als zij vroeger informatie verzamelden over postkantoren en hulpkantoren in hun omgeving. In 2001 werd bekendgemaakt dat er afspraken waren gemaakt met benzine-

maatschappij Shell en later met de grootwinkelbedrijven Coop en Hakongruppen om postale zaken te laten afwikkelen op hun verkooppunten. Deze verkooppunten kunnen een aantal postale handelingen verrichten, maar hebben geen poststempels in de vorm, zoals we ze kennen. Er wordt gebruik gemaakt van een rechthoekig stempel, waarin een nummer staat. Het nummer bestaat uit 6 cijfers en het loopt op vanaf 121101. Dit nummer hoort bij het verkooppunt Er is plaats om links in de rechthoek een datum met pen in te schrijven.

Het artikel wordt besloten met een lijst van alle 'Post i Butikk'-verkooppunten. De verkooppunten staan per regio gerangschikt en per datum van opening. Een interessant artikel over een leuk nieuw verzamelgebied.

Ik heb het boek in een adem uitgelezen, terwijl het daarvoor eigenlijk niet is bedoeld. Het is een naslagwerk vol kleine catalogi met een schat aan informatie over verzamelgebieden die we wel kennen, maar waar we nooit iets konden vinden. Een aanrader voor iedereen die zich bezighoudt met Noorse brieven, in welke vorm dan ook.

ISBN 82-92531-020-5. In het Noors. Prijs: Noorse kronen 100. Omvang 100 bladzijden. Te koop bij Skanfil. www.skanfil.no. Porto vermoedelijk 100 Noorse kronen.